

POSTANOWIENIE

19 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

na posiedzeniu niejawnym 19 grudnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku J.M.

z udziałem P.K.

o podział majątku wspólnego,

na skutek skargi kasacyjnej P.K.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Kaliszu

z 18 października 2023 r., II Ca 419/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(A.T.)

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o pierwszą i czwartą z wyżej wskazanych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienia SN: z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, z 3 lutego 2012 r., I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (zob. m.in. postanowienia SN: z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 i z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury, odwołanie się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga przedstawienia, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że istotnie skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienie SN z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Celem sformułowania powyższej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest wykazanie jedynie oczywistego naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacji, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

W ocenie skarżącego, zagadnienie prawne dotyczy oceny przesłanek istnienia ważnych powodów do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym

oraz oceny różnego stopnia przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego (art. 43 § 2 k.r.o.). Oczywistą zasadność skargi skarżący odniósł z kolei do rozstrzygnięcia sprawy – jego zdaniem – w oparciu o subiektywną ocenę dowodów związaną z ustaleniem istnienia nierównych udziałów w tym majątku (art. 278 § 1 k.p.c. i art. 43 § 2 k.r.o.).

Treść uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje ani o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego, ani o oczywistej zasadności skargi. Okoliczności wskazane przez skarżącego nie usprawiedliwiają takiej oceny.

Rozumienie ważnych powodów uzasadniających ustalenie nierównych udziałów było w orzecznictwie wielokrotnie przedmiotem analizy i nie ma podstaw do ponownego roztrząsania tego problemu (zob. m.in. postanowienie SN z 7 czerwca 2024 r., I CSK 896/23, nie publ.). Wyjaśniono również, że na żądającym ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym spoczywa nie tylko ciężar wykazania ważnych powodów w rozumieniu art. 43 § 2 k.r.o., ale także nierównego przyczynienia się do powstania tego majątku w znacznym, a przynajmniej uchwytym zakresie. Nie chodzi o każdy przypadek nierównego przyczyniania się do powstania majątku wspólnego, lecz o nacechowane uporczywością lub rażącym charakterem zaniechanie przyczyniania się do powstania wspólnego majątku stosownie do posiadanych sił i możliwości (zob. postanowienie SN z 26 czerwca 2025 r., I CSK 189/24, nie publ.), co w sprawie niniejszej nie zostało wykazane.

Kolejna z powołanych przez skarżącego przesłanek sprowadza się do polemiki ze stanem faktycznym sprawy. Wobec powołania się przez skarżącego na subiektywną ocenę dowodów, należy przypomnieć, że ustawodawca wyraźnie zastrzegł w art. 398¹³ § 2 k.p.c., że w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia; ponadto podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze, nie można przyjąć, że powołane przez skarżącego przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Grzegorz Misiurek

(A.T.)

[SOP]